

חיים אחרים

ירחון האלטרנטיבי הישראלי | בריאות, רפואה טבעית, תרבות רוחנית ומעורבות חברתית

תודעה חדשה
מדע, רוח ותודעה

תורת המספרים
מספרים אנרגטיים

רוח היצירה
אמנות רוחנית

אלטרנטיבה חיה
רפואה משלימה
לבעלי חיים

חזק ויציב
שיטת אלכסנדר

בלי אלרגיה
טיפול באלרגיות

9771565100009

03

מחיר: 44.90 שקלים (באילת: 38.40 שקלים)

בשלושת העשורים האחרונים
 חלה התקבצות מסוימת בין
 המדע לרוח ואף מתקיימת
 ביניהם העצמה הדדית. כמו
 כן, מתרחש מעבר של חלק
 מאנשי המדעים המדויקים לצד
 הרוחני, ולהפך. חלק מהמורים
 הרוחניים תבפירים מסתמכים,
 מלבד על החוכמה העתיקה,
 גם על מחקרים מדעיים, ואילו
 המדענים נפתחים יותר לכלים
 רוחניים, כגון מדיטציה וחקר
 עצמי. פנימי של התודעה

מהפכת התודעה

המדע והרוח הם שני עולמות ידע עצומים ונדמה כי תמיד מתקיימים ביניהם מתח וסתירה מובנית.

ואולם, שניהם מבקשים, כל אחד בדרכו, לחקור את מהות הקיום ואת התודעה האנושית במטרה להבין ולפצח את מסתרי היקום שבו.

אנחנו חיים. האם אפשר לעסוק ברוח באמצעים מדעיים, כיצד מחברים בין פיזיקה למטאפיזיקה, מדוע כדאי לחשוב

לאחד בין המדע לתודעה והאם החיבור הזה קיים כיום ועד כמה.

מאת: אורלי בר-קימה

בסרט "המטריקס", מורפיוס אומר לניאו לקראת הפעם הראשונה שבה הוא עומד לראות את המציאות

האמיתית: "אתה כאן כי אתה יודע משהו. אינך יכול להסביר את מה שאתה יודע, אבל אתה מרגיש את זה. הרגשת את זה כל חיך - משהו לא בסדר בעולם. אינך יודע מה, אבל זה שם". האם גם לכם יש לעתים הרגשה שהגיע הזמן לפקוח את העיניים ולהיכנס עמוק לתוך "מחילת הארנב", כדי לגלות מה נמצא שם? אם הייתם עומדים בפני בחירה בין הגלולה האדומה - לדעת את האמת, ובין הגלולה הכחולה - להישאר במקום המוכר והנוח, בעולם הפיזי של "האשליה", במה הייתם בוחרים?

העצמה הודדית

המדע, שהוא "צעיר" יחסית, מנסה לגלות את האמת ב־200 השנים האחרונות באמצעות ניסויים. הוא מסתמך על חמשת חושי הגוף הפיזי כדי לגלות הוכחות במציאות לאיזושהי חוקיות לוגית שאפשר לחזור עליה שוב ושוב ולקבל עמה אותה תוצאה.

המסורות הרוחניות העתיקות ותיקות יותר, וגילן כ־5,000 שנה. הן הסתמכו על חוכמה שהוסתרה בכתבי הקודש הדתיים כגון האופנישדות והוודות ההודיות; במנזרים נידחים בטיבט; בספרי הקבלה, בתנ"ך ובברית החדשה; בפירמידות שבמצרים, בפרו ובמקסיקו; ובמסורות שנשמרו על ידי תרבויות ושבטים שהיו מחוברים לאלמנטים בטבע, כגון האינקה. הן התחברו לאמונה ולחוויה רוחנית שאינן זקוקות להוכחות פיזיות, אלא מחוברות לידע שהוא מעל לפיזי, מטאפיזי, שבו התשובות מגיעות מתוך חיבור למקור גדול יותר מאיתנו.

נדמה שמשוהו חדש קורה בשני עולמות הידע האלה - המדע והרוח - במאה השנים האחרונות וצובר תאוצה במיוחד בשלושת העשורים האחרונים. בצד הרוחני, הידע של החוכמה העתיקה שהוסתר במשך

אלפי שנים כמו צף בחזרה לתודעה האנושית באמצעות מורים, תקשורים ותורות רוחניות שמתגלות מחדש; ואילו בצד המדעי, חלה התפתחות טכנולוגית מואצת, שהביאה לגילויים מדעיים חדשים בעולמות הפיזיקה, המתמטיקה, הביולוגיה והרפואה.

אפשר לומר, בזהירות המתבקשת, כי בשלושת העשורים האלה חלה התקרבות מסוימת בין המדע לרוח ואף מתקיימת ביניהם העצמה הדדית. כמו כן, מתרחש מעבר של חלק מאנשי המדעים המדויקים לצד הרוחני, ולהפך. חלק מהמורים הרוחניים הבכירים מסתמכים, מלבד על החוכמה העתיקה, גם על מחקרים מדעיים, שנותנים גושפנקא לידע הרוחני העתיק, ואילו המדענים נפתחים יותר ויותר לכלים כגון מדיטציה וחקר עצמי פנימי של התודעה.

בהקשר הזה אפשר להזכיר כמה "מדענים רוחניים" חשובים כגון **ד"ר דיפאק צ'ופרה**, **ד"ר ברוס ליפטון וגרג בריידן**, וחקרי מוח ופיזיקאים כגון **ד"ר טוני נאדר**, **מיצ'יו קאקו** ו**ד"ר ג'ון הייגלין**. מדענים וחקרים אלה מובילים כיום את חקר התודעה ומהווים, מעצם עיסוקם בשני העולמות, גשר אנושי המחבר בין המדע לרוח.

כיום, בעזרת ההתפתחות הטכנולוגית המואצת והגילויים של עולם הפיזיקה בתחומי מכניקת הקוונטים, תיאוריית המיתרים והשדה המאוחד, אפשר להסביר תופעות שבעולם הרוח מדברים עליהן זה אלפי שנים. תופעות אלה מתייחסות לשאלות הגדולות של הקיום - מי ומה אנחנו? מהם חוקי הטבע ומהי המציאות?

חובת ההוכחה

את המסע הזה לחקר התודעה ראוי להתחיל בשאלה מהי "תודעה", "Consciousness". זוהי שאלה מאתגרת שיש לה תשובות רבות ומגוונות, שתלויות כמובן בנשאלים. בדרך כלל מייחסים לתודעה תכונות כגון

סובייקטיביות, הכרה עצמית, כושר חישה, הבנה וקליטת היחס בין הזהות האישית לסביבה. לעתים משתמשים גם במילה "הכרה" לאותן משמעויות, אף שיש לה משמעויות נוספות - תהליכים של עיבוד מידע וכן מצב של ערנות, בניגוד לשינה או לתרדמת.

הפילוסופיה מציעה כמה דרכים להבין את התודעה. המדע, לעומת זאת, סבור שהתודעה קשורה באופן הדוק לתפקוד הניורוני של המוח. לצדם, חלק מהתרבויות והדתות אומרות שהתודעה נמצאת בנשמה ושהיא חלק נפרד מהגוף. יש גם גישות שסותרות אמונה זו ומדברות על הקשר ההדוק בין התודעה ותהליכי החשיבה לגוף ובין הגוף לסביבה שהוא נתון בה.

הגילויים המדעיים במאה החולפת יצרו פרדוקס מעניין. אמנם המדע התקרב לתחום הרוח, אבל הוא נהפך לחזות הכול ובחוגים רבים נהוג להסתכל עליו כעל אמת אובייקטיבית בדרגה גבוהה, אם לא מוחלטת. בהתאם לתפיסה זו, כל מה שלא נכנס למסגרת המדעית או שאי אפשר להוכיחו בכלים מדעיים אינו אלא פרי הדמיון הפעיל של המין האנושי. אחד המדענים שמחזיקים בגישה הזאת הוא **ד"ר עפר מלמד**, בוגר מכון ויצמן ואוניברסיטת תל אביב בכימיה פיזיקלית (תואר ראשון) ומחשבים ומתמטיקה - מצב מוצק (תואר שני).

"המדע הטהור אינו יכול לומר שיש או אין הוכחה לרוחניות. המדע עובד על דיסציפלינה ברורה ומבקש הסברים לכל תופעה, כולל הרוח - מהי רוח ועל איזו שאלה היא עונה. מהבחינה הזאת, אלוהים הוא אמונה ותו לא, ולא רק בגלל שלא רואים אותו. גם את האטום איננו רואים, ועם זאת אנחנו יודעים שהוא קיים. האטום והאלקטרון הם מרכיבים שמסבירים תופעות כגון כימיה או איך החשמל עובד. אלה תופעות שאפשר לערוך עליהן ניסויים מדעיים". דווקא בתחום של מדעי המוח, לדבריו,

ד"ר עפר מלמד: "המדע הטהור אינו יכול לומר שיש או אין הוכחה לרוחניות. המדע עובד על דיסציפלינה ברורה ומבקש הסברים לכל תופעה, כולל הרוח. מהבחינה הזאת, אלוהים הוא אמונה ותו לא, ולא רק בגלל שלא רואים אותו. גם את האטום איננו רואים, ועם זאת אנחנו יודעים שהוא קיים. האטום והאלקטרון הם תופעות שאפשר לערוך עליהן ניסויים מדעיים"

איור: שמעון יצחק

פרופ' עודד מימון: "מדובר בשפה חדשה, שבה הבסיס המתמטי גמיש וקולט חוויות ואפשרויות שונות. זה לא או-או, אלא גם וגם. גם להיות מדויק, אבל גם לאפשר חוות דעת סובייקטיבית. אלה תהליכים גדולים מאיתנו. אני עושה מדיטציה ורואה בה חיזוק לעבודה שלי כמתמטיקאי, שכן באמצעותה אני מקבל רעיונות"

שתכיל את הרוחניות. את ההגדרה שלו לתודעה הוא לוקח מספר של **שולמית קרייטלר על התודעה** - "דע ישים של תופעות, שהן סך כל החוויות של האדם בכל הרמות, הפנימיות והחיצוניות". לדברי פרופ' מימון, החיבור בין מדע לרוח מתבקש בתקופה הזאת, שבה אנחנו מוכנים ופתוחים יותר לדברים שמגיעים כעת. "אלה תהליכים גדולים מאיתנו. אני עושה מדיטציה ורואה בה חיזוק לעבודה שלי כמתמטיקאי, שכן באמצעותה אני מקבל רעיונות".

מימון מספר כי החיבור לעולם הרוח התרחש אצלו כשהיה בארצות הברית בשנת שבתון ונסע לווראנסי שבהודו. "הדברים נראו לי משלימים ולא מתנגשים ואף מעשירים את המדע. הרבה רעיונות באים לי מהמדיטציות

"המדע והרוחניות הם כמו גברים ונשים", מסכם ד"ר מלמד. "הם לעולם לא ייפגשו, משום שכל הזמן יש ביניהם מתח מסוים, שהוא מחויב ובריא. כך לא יהיה ניוון בחברה ושני הצדדים ימשיכו לבדוק ולהתפתח".

חיבור מתבקש

"מדובר בשפה חדשה, שבה הבסיס המתמטי גמיש וקולט חוויות ואפשרויות שונות. זה לא או-או, אלא גם וגם. גם להיות מדויק, אבל גם לאפשר חוות דעת סובייקטיבית", מבהיר **עודד מימון**, פרופ' להנדסה ולמתמטיקה באוניברסיטת תל אביב, שכתב עד כה 15 ספרים בתחומי המתמטיקה והבינה המלאכותית, המבוססים על מחקרים שערך. כיום, הוא מפתח פרדיגמה חדשה במתמטיקה

עושים בשנים האחרונות מחקרים רבים עם זיקה לנושאים "רוחניים". המחקרים נעשים באמצעות מכשור אס-אר-איי, שבעזרתו אפשר לבחון את הפעילות העצבית בתוך הראש ולמדוד מצבים שונים של תודעה, למשל, בזמן מדיטציה. "למשל, שמים אלקטרודות על המוח ורואים פעילות שחוזרת על עצמה", מסביר ד"ר מלמד. "מבחינתי, כל המחקרים על זירים שעושים מדיטציה מעניינים ומסבירים איך המוח עובד, והם מחזקים נקודה שעד כה בעולם המערבי לא הצליחו למדוד. ואולם, המדע עובד על עיקרון ברוח, שמה שקרה צריך לקרות שוב. בהקשר הזה, המיסטיקה אינה קשורה למדע משום שהיא אומרת, למשל, 'עכשיו יש לי טלפתיה עם הבן שלי, אבל האם אני יכול למדוד את זה שוב? לא'. לכן, מיסטיקה אינה מדע שמתבסס על עובדות.

ומהתחום הרוחני. המתח בין המדע לרוח עדיין קיים, אבל הפתיחות לעולם הרוח היא תהליך שפותח את המדע המדויק לעוד היבטים לוגיים מורכבים יותר. זוהי 'לוגיקה רכה'.

"מרבית המדענים המטריאליסטים יודעים שיש להם עדיין הרבה מה לגלות, ושכל מה שגילו עד היום זה אחוז קטן. זאת ועוד, מדענים שפתוחים לדברים נוספים יכולים לראות את הדברים באופן רחב יותר ומאפשר, ועדיין להישאר נאמנים לצד המדעי".

פרופ' מימון מחפש את דרך האמצע, לדבריו, בין הקהילה המדעית "המכווצת", כפי שהוא מכנה אותה, לקהילה הרוחנית, שאינה דורשת מעצמה לחקור כלום ומוכנה לצאת בהצהרות בלתי בדוקות. גם זו וגם זו הן הקצנות לדעתו.

"אני באמצע; מכיר בשני התחומים ומבקש את המקומות המשותפים להם. זה תהליך שקרה לי, להסכים לעבור מאזור הנוחות המדעי המדויק לאזור ערטילאי יותר, לכוון לשם את הפנס ולמצוא שם דברים שאולי באמצעות אפשר להרחיב את המדע הקלאסי".

לשאלה כיצד הוא מתקבל בקרב עמיתיו לאחר ש"יצא מהארון הרוחני" הוא משיב: "בעיני חלק אני עוף מוזר, אבל מבחינתי אני מרגיש התרחבות מהעולם הקודם והמצומצם, שאינו מספק אותי עוד. אני מרצה בכנסים של מדע ותודעה, ושם הקהל פתוח יותר לדברים. העולמות עדיין שונים, אבל הם מתחילים להתחבר, ואני מרגיש טוב עם החיבור".

עם זאת, פרופ' מימון הוא כאמור במיעוט. לדבריו, 90 אחוזים מעולם המדע אינו מתחבר עדיין לרוח, אלא מחפש את הקלאסיקה, את המשפט המתמטי המוכח והסגור. עם זאת, הוא מציין שבחקר המוח יש יותר פתיחות, בעקבות מחקרים רבים שנעשו עם מיינדרפולנס ועם שיטות מדיטציה אחרות, אבל זה עדיין בתחילת הדרך.

"את המחקר שאני עושה כיום על

הלוגיקה הרכה לא היו נותנים לי לעשות בתחילת הדרך, למשל, ולעולם לא הייתי מקבל קביעות באקדמיה. זוהי תקופה מרתקת בעיני כי הכול עדיין בהתחלה. אני מאמין כי זוהי התשתית שתגשר בין הרוחניות למדע המדויק".

בו בזמן, בשל משמעותם של גילויים מסוימים כגון מכניקת הקוונטים ותיאוריית המיתרים, התפתחה מגמה שמטילה ספק באקסיומות המדעיות הרווחות. בכמה תחומים הגיעו החוקרים לשאלות שהמדע אינו מסוגל עדיין לענות עליהן. תומכי הגישה המדעית הטהורה טוענים שהדגש הוא על עדיין, ואילו לפי התפיסה המקבילה, ייתכן שהכלים המדעיים מספקים תשובות לעולם ידע מסוים, אבל צריך להיות פתוחים לקיומה של מציאות מטאפיזית, שהמדעים הקלאסיים ומסגרות החשיבה הנוכחיות אינם מסוגלים להתמודד עמה.

קפיצה קוונטית

"המדע והרוחניות מציגים שתי נקודות מבט עשירות על חויית חיינו, והם מהפרידיגמות המקובלות ביותר כיום המסבירות את מהות החיים", אומרת **נטלי זיתוני**, החיה בשני העולמות זה שני עשורים. זיתוני היא יזמת הייטק, אשת עסקים (MBA) ומהנדסת מערכות מידע, שחיה ועבדה בארצות הברית ב-18 השנים האחרונות, אבל היא גם למדה וחוותה הרבה סדנאות גוף-נפש, מדיטציה, יוגה, עבודה אנרגטית ורוחנית, שמאניזם וריקוד. היא גם עסקה בחקר התודעה ובעבודה עם נשמות כמטפלת הוליסטית באמצעות עבודה עם שדות התודעה, התדר והאנרגיה של המטופלים. כיום, היא מובילה בארץ יוזמה להקמת מרכז בינתחומי לחקר התודעה שיהיה חלק מאוניברסיטאות בארץ ובעולם. "תודעה היא המרכיב הבסיסי ביותר שממנו עשויים היקום ובני האדם", מסבירה זיתוני. "אנחנו מורכבים

מחלקיקים, משדות של תדרים ומתודעה. היכולת להיות מודעים לכך שאנו מודעים בעלת חשיבות משמעותית בכל תחומי חיינו. התודעה אינה נמצאת במוח; היא בכל מקום ובכל דבר. כשמתחילים להיות מודעים, מרגישים את התדר, את האנרגיה ואת השדה, מכיוון שאנחנו עשויים מתודעה וכל היקום הוא תודעה. "אני מאמינה שבשלב מסוים, כשאחז אחד מכל שבעה וחצי מיליארד האנשים יחיו בתדר מודע - שמשפיע על המערכת הפיזית, הנפשית, הרגשית והרוחנית שלנו - תיווצר נקודת היפוך, מסה קריטית, שתהפך לוויראלית, ומערכת ההפעלה החדשה הזאת תהפך לנחלת הכלל. השאלה היא מתי זה יקרה; האם לפני שנכלה את הפלנטה או את עצמנו?"

"בו בזמן, כדי שתתרחש קפיצה קוונטית בתודעה העולמית, אנחנו עוברים תהליך ריפוי. זהו הילינג לכל הנזקים והטראומות שעברנו, כגון מלחמות ואלימות שהביאו לסבל אנושי לא מבוסס, שנשאר תקועים בגופנו, בנפשנו ובמערכת העצבים הגלובלית. הם יישארו תקועים עד שנרפא אותם, כל אחד עם עצמו וגם באופן קולקטיבי בין אומות, תרבויות ומדינות. השינוי יהיה משמעותי מאוד".

באחרונה השתתפה זיתוני בכנס בינלאומי בארצות הברית בשם "המדע של התודעה", שאליו הגיעו אנשים מעולמות המדע והרוח. "כולם משתפים את כולם במחקרים ובחידושים האחרונים וזה יוצר הפריה הדדית. הרוח מסתכלת על היבט אחד והמדע - על אחר, וכשמשלבים את שניהם נוצרת תמונה רחבה יותר. אחד התחומים שיכולים לקשר בין מדע לרוחניות הוא פיזיקה קוונטית.

"משוואות מהפיזיקה הקוונטית מראות שהעולם שלנו מתנהל לעתים כחלקיק ולעתים כגל, ושהמתבונן הוא חלק בלתי נפרד מהעולם ומשפיע על התוצאות הנצפות. זוהי תובנה משמעותית, כי מי זה

נטלי זיתוני: "כיום, בעולמות הרוח, הגוף, הפסיכולוגיה, הפילוסופיה והפיזיקה, מגלים שהכול קשור, וזוהי מהפכה. כל הלימוד העתיק נותן תשובות, וכעת העולם הקוונטי מתחיל להבין אותן ולהוכיח אותן במחקרים. הטכנולוגיה היא כלי ניטרלי ומאפשרת לכל הזרמים, הדפוסים וצורות החשיבה לתקשר ביניהם. תקשורת והבנה של כל הפרספקטיבות היכולות לפתח מודעות שמאפשרת לכולן להתקיים - יכולות להביא לשלום ולשדרוג חיינו"

אור: שאטרסטרן, א.ס.א. קרייאטיב

ד"ר דב ינאי: "התודעה קשה להגדרה. ברגע שנגדיר אותה היא אינה תודעה עוד, כמו הדאו דה צ'ינג ונוכחות. זה כמו תחנת טלוויזיה - אנחנו המכשיר, והתודעה היא היכולת שלנו לקלוט תכנים ושידורים ולהפוך אותם לגשמיים. היא האנטנה. ואולם, לא ברור היכן היא נמצאת - במוח? בכל הגוף? אנחנו נמצאים בתקופה היסטורית משמעותית, שמכריחה את האנושות לאחד את המדע עם הרוח"

במתכונתה הנוכחית מתקשה לקבל מחקרים בתחומים האלה, גם אם הם נעשים בהתאם לשיטה המדעית.

"התודעה קשה להגדרה", אומר **ד"ר דב ינאי**, ממייסדי המכון ואחד ממנהליו. "ברגע שנגדיר אותה היא אינה תודעה עוד, כמו הדאו דה צ'ינג ונוכחות. זה כמו תחנת טלוויזיה - אנחנו המכשיר, והתודעה היא היכולת שלנו לקלוט תכנים ושידורים ולהפוך אותם לגשמיים. היא האנטנה. ואולם, לא ברור היכן היא נמצאת - במוח? בכל הגוף?"

ד"ר ינאי הוא יזם ומומחה באבחון ובפיתוח של תחום משאבי אנוש ומפתח מודל הסילבר אייס למיפוי כישורי המאה ה-21. לדבריו, "לעולם המדע יש תקרת זכוכית. העמותה מעוניינת לנתץ אותה ולאפשר לרעיונות אוטוריים להיות מוצגים; לאפשר לאנשים, כל אחד מהמקום שלו, להתבטא, לחקור, לשאול לפסול שום דבר אפריורית, לשאול

הפרספקטיבות והיכולת לפתח מודעות שמאפשרת לכולן להתקיים בו בזמן - יכולות להביא לשלום ולשדרוג חיינו בכדור הארץ", אומרת זיתוני בתקווה.

אחדות הניגודים

"המטרה אמת - המכון הבינתחומי למדע ותודעה" היא עמותה שהוקמה בתחילת 2014 על ידי עשרות חוקרים ורבנים מתחומים מגוונים וממגזרים שונים, בהם פיזיקאים ופסיכולוגים, כימאים ופילוסופים, ביולוגים וסוציולוגים, מתמטיקאים ואנשי חינוך, רופאים, יועצים ארגוניים ורבנים, חילוניים ודתיים - כולם ממגוון רקעים (ראו כתבה על העמותה בשם "כשמדע ורוח נפגשים" בגיליון 217, אוקטובר 2014 - מערכת "חיים אחרים"). אמונות וזרמים שונים חברו יחד כדי ליצור מכון שיאפשר ויטפח מחקרים נועזים בתחומי ההשקה שבין מדע לתודעה, בין חומר לרוח, מתוך ידיעה כי האקדמיה

המתבונן? אנחנו. ומי זה אנחנו? שק של מודעות - עם כל העולם הפנימי, הרוחני, הפסיכולוגי והנשמתי שמתבונן ולוקח חלק בכל ניסוי. מכיוון שהמשוואות הקוונטיות זקוקות למתבונן, נשאלת השאלה מהו עולמו הפנימי של המתבונן, איך עובדים המוח שלו והשדה הקוונטי? כיצד הספין של אלקטרונים שמקורם באותה קרן אור יודעים לתקשר את מצבם בזמן אמת ללא קשר למרחק? "כיום, בעולמות הרוח, הגוף, הפסיכולוגיה, הפילוסופיה והפיזיקה, מגלים שהכול קשור, וזוהי מהפכה. כל הלימוד העתיק - הבודהיזם, הוודות ההודיות, הקבלה, העולם שמעבר לחומר - נותן תשובות, וכעת העולם הקוונטי, הפיזיקלי, מתחיל להבין אותן ולהוכיח אותן במחקרים. הטכנולוגיה שאנחנו מפתחים בעולם המערבי היא כלי ניטרלי ומאפשרת לכל הזרמים, הדפוסים וצורות החשיבה לתקשר ביניהם. תקשורת והבנה של כל

שאלות במקום לבוא עם תשובות ולאפשר מפגש שהיה עד כה בלתי אפשרי". התפיסה האישית של ד"ר ינאי מקדשת את ה"גם וגם" ואת אחדות הניגודים. הוא למד והתמחה הן בפילוסופיה ובפסיכולוגיה, הן במתמטיקה ובפיזיקה והן בכלכלה, במנהל עסקים ובתיאטרון. "התורה שפיתחתי עוסקת באינטליגנציות שאדם צריך כדי להסתדר במאה ה-21. זה מחייב תפיסה הוליסטית, מכלול שלם של מוח ימין ושמאל, שמים וארץ, רוחניות וגשמיות, נפש וגוף. כל הזמן צריך לחבר בין דברים שלכאורה אינם מתחברים. "החיבור נעשה באמצעות פשרה וגישור. ניפגש באמצע ונהיה אחד, כשהאחד בנוי מאחדות ולא דווקא מאחידות. אני בעד לקבל ואף לעודד את השונות כדי לחבר את הקטבים והניגודים ולבחון הרבה נקודות מבט מעניינות בדרך. "כבר לפני 50 שנה עשיתי עבודת מחקר על מדיטציה, על מה קורה פיזיקלית כשמתנתקים מגירויים חושיים, וזוהי דוגמה לחיבור בין מדע לתודעה בתקופה שהמילים האלה לא היו מוכרות כלל. אני רואה עלייה הולכת וגדלה לאורך השנים במשיכה ובפתיחות לתחומי הרוחניות. מי ידע על צ'אקרות פעם? הייתי התרמילאי הישראלי הראשון כשיצאתי בשנת 1962 עם 300 דולר מהקיבוץ וחזרתי לאחר שלוש שנים עם 400 דולר. החלום היה להגיע להודו, והגעתי לשם דרך אירופה, תורכיה, איראן, יפן, אמריקה וארצות המזרח. הייתי הישראלי היחיד שם, וחייתי במרכזים רוחניים עם עוד כ-50 תיירים מרחבי העולם. שם התחזקה בי התחושה של גם וגם. להיות ברוח בלי לאבד את הקשר לקרקע, למרכז הכובד במציאות. לעבוד גם עם אינטואיציה ותחושות וגם עם חשיבה מדעית ביקורתית".

לתפיסתו של ד"ר ינאי, המצב הנוכחי עשוי להיות החוליה האחרונה בשרשרת ההיסטורית והתחלה של מהפכה תפיסתית. "אנחנו נמצאים בתקופה היסטורית משמעותית, שמכריחה את האנושות לאחד את שני הזרמים האלה. הגישה

המדעית הקלאסית נוטה לראות בייחוד האנושי - רגש, יצירתיות, תודעה מפותחת וכדומה - תהליכים כימיים גרידא, אוסף של תגובות בין חומרים במוח שבמקרה מתבטאות באופן שבו אנו תופסים אותן. אז מהו היתרון שהופך את האדם לנעלה על המכונה, בהנחה שאכן בעתיד מכונות יחליפו את האדם בכל התחומים? "האדם הוא צומת המחבר בין עולמות שלמחשבים אין כל יכולת ממשק אליהם. אנחנו יכולים לתפוס את עולם החומר בקלות, אבל גם להביט בו בעיניים פילוסופיות כייצוג של משהו רוחני בלבד. האם מחשבי העתיד יהיו מסוגלים לחוות עליו ממדיטציה, למשל? מסופקני. באדם יש שתי היכולות - היכולת לחקור ולייצר מכונות, לצד היכולת להתחבר לעולמות שאינם כפופים לחוקי המדע. זהו הייחוד האנושי, ורק חיבור בין העולמות האלה ישרת את עתיד המין האנושי".

תוצר התודעה

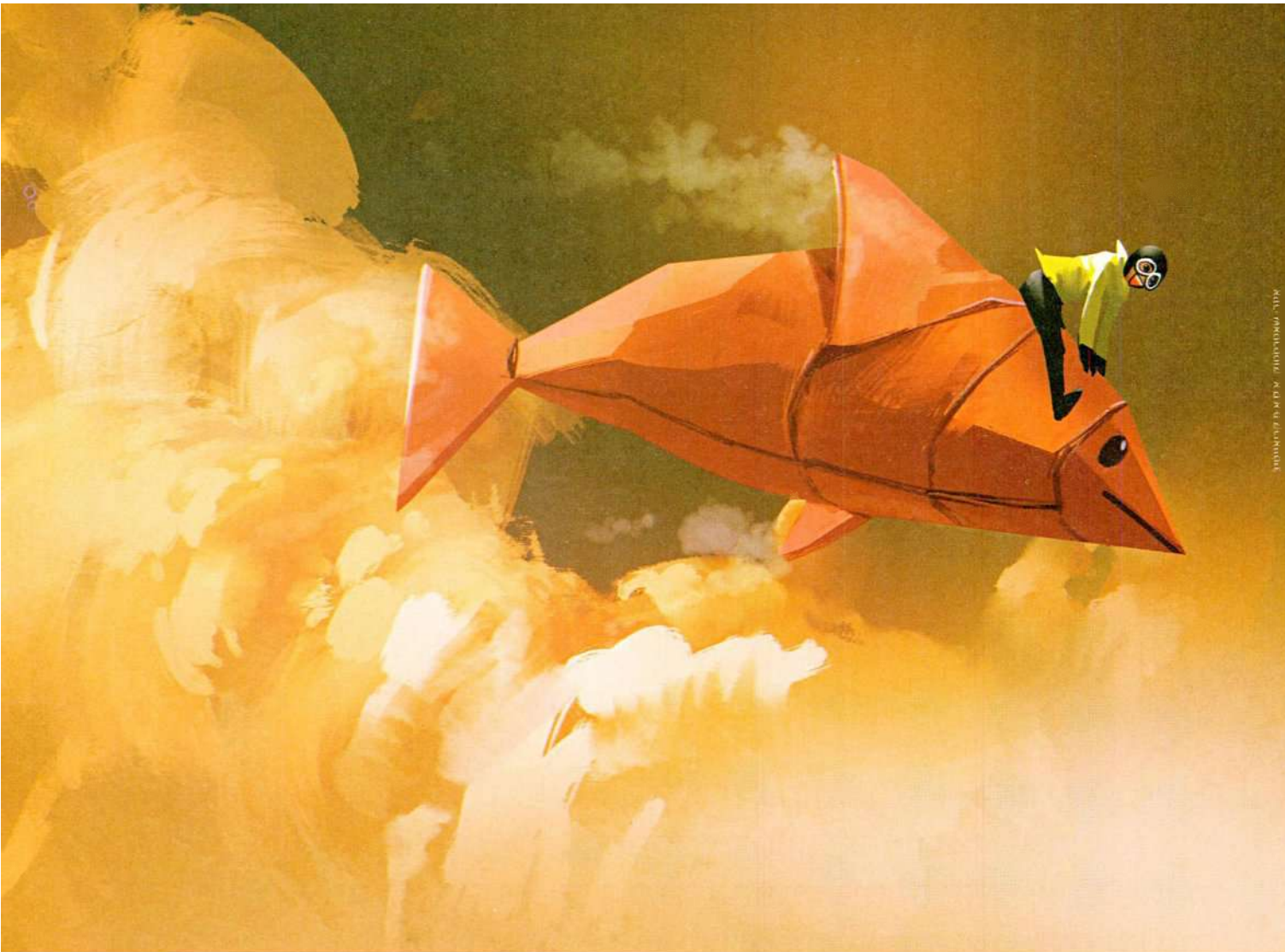
"השאיפה היא להיות אחד עם התודעה מכיוון שכל עוד איננו מודעים לרוח הנושבת בתוכנו, אנו מפספסים מתנות אדירות שיש שם, למשל - שמירה, הובלה, הנחיה ובריאות", אומרת פריידי מרגלית, שמגדירה את עצמה "חוקרת תודעה ומומחית לתכנות הלא מודע". היא מגדירה את התודעה כישות שאנחנו, הרוח שאנחנו, החלקיק האלוהי שנושם בנו; לעומת מודעות, שהיא הפעולה של אותו שיח עם התודעה שלנו. מרגלית ייסדה את המטא פסיכולוגיה™, שיטה שמקנה כלים תודעתיים, זמניים ויעילים להתנהלות מדויקת במשחק החיים. היא רתמה את עולם המדע והגילויים של תורת הקוונטים אל עולם הרוח, ומלמדת כיצד להשתמש בתודעה כדי ליצור את המציאות הרצויה בחיים. פגשתי אותה ואת בת זוגה אלימור הניג, שמנהלת את מרחב מודעות ומטפלת בשיטת מטא פסיכולוגיה, בביתן.

"אנחנו במרחב מודעות רוצים להביא את המדע ואת התודעה ולשלב בין רוח לחומר משום שהתודעה אינה משהו נפרד מאיתנו, היא מדברת איתנו בכל רגע ורגע. התודעה מורכבת משלושה חלקים - הלא מודע, המודע והעל מודע. אנחנו שואפים להיות בשיחה עם כל החלקים כדי לנהל את המציאות שלנו. המציאות היא בסך הכול הולוגרמה מדויקת של מה שרוטט בנבכי התודעה שלנו, וכשאיננו מודעים, אנחנו חוטפים זפטות מהחיים ולא מבינים למה. בכל תחום בחיים שלא טוב לנו בו - בבריאות, במצב כלכלי או בזוגיות - אנחנו יכולים באמצעות חקירה של התודעה להבין מה יצר את המצב הזה, מה חולל את ההולוגרמה שאנו חווים במציאות, ואז לקחת את פיזיקת הקוונטים וליישם אותה עלינו כדי ליצור שינוי באותה מציאות". לדברי מרגלית, איננו ממצאים את הגלגל, אלא רק משתתפים בחוקיות, כפי שהוכחה מדעית. "על פי מכניקת הקוונטים, אנו עשויים ממיליארדי חלקיקים קוונטיים, ו'הצופה' שבנו יצר את 'התצפית', את המציאות, לא מהחלק המודע הרציונלי. לכן, איננו מתווכחים עם התצפית, אלא מלמדים לייצר תצפית אחרת מתוך החלק האלוהי שלנו, העל מודע, ממקום שבו הכול בסדר. "מבחינה קוונטית כל האפשרויות מתקיימות בו בזמן - גם מחלה וגם בריאות שלמה, גם קושי כלכלי וגם שפע, גם חוסר בזוגיות וגם זוגיות של אהבת אמת. ברגע שנגלה באמצעות חקר התודעה מה עומד בינינו למציאות הרצויה, למה הצופה שבנו בחר כך ולא אחרת, נדע על מה אנחנו צריכים לוותר - פחד, בושה, אשמה, ערך עצמי נמוך וכדומה. כשנוותר ונתחבר לעל מודע שלנו, שהוא תמיד בעדנו, נוכל לעשות קפיצה קוונטית ולמשוך לחיינו את המציאות הרצויה, שכבר קיימת".

עד לפני שש שנים הייתה מרגלית אשת נדל"ן. את עולם הרוח היא גילתה רק לאחר שאחיה הצעיר נפטר, כשהתגלה בפניה לאחר מותו וביקש ללמד אותה

פריידי מרגלית: "המציאות היא הולוגרמה מדויקת של מה שרוטט בנבכי התודעה שלנו, וכשאיננו מודעים, אנחנו חוטפים זפטות מהחיים ולא מבינים למה. בכל תחום בחיים שלא טוב לנו בו, אנחנו יכולים באמצעות חקירה של התודעה להבין מה יצר את המצב הזה, ואז לקחת את פיזיקת הקוונטים וליישם אותה עלינו כדי ליצור שינוי באותה מציאות"

דורית טייטלבוים / עיצוב גרפי

ככל שיש יותר פתיחות וחיבור בין המדע לרוח, וככל שיותר ויותר חוקרים מכל תחומי המדע נפתחים לאפשרויות חדשות, העולם בשל יותר לשינוי פרדיגמה. הנכונות לחקור ולדון בנושאים מעולם הרוח מתבטאת בפתיחות מחשבתית, בהרחבת תחומי המחקר ובהתהוות גישות מחקריות גמישות יותר. יצירת אינטגרציה משמעותית יותר, שתחבר בין המדע לרוח, תצליח אולי ליצור את המהפכה הבאה, התודעתית

דברים כדי שתעביר הלאה לאחרים. "כשגיליתי את עולם הרוח, חשבתי שיש לי הפרעה נפשית וניסיתי להתנגד. המדע הוא שעזר לי להאמין ברוחניות. לא היה לי מושג אז מהי פיזיקת קוונטים, אבל ברגע שמבינים את זה, זוהי טיפשות לא לבחור בדרך המיטבית".

מרגלית מספרת שהיא משתתפת במחקר מדעי שמוטעד בסרט העוסק בשדה המאוחד. "בימאית הסרט ביקשה לבוא לסדנה שלי עם מכשיר מדידה מיוחד שמודד שדות אנרגיה. זהו אחד מ-70 מכשירים שמפוזרים במקומות שונים בעולם וקשורים לפרויקט תודעה בינלאומי. התוצאות של המדידה הראו את רמות האנרגיה השונות לאורך הסדנה, וברגעי השיא נמדדה אנרגיה גבוהה במיוחד". הניג ומרגלית מציינות כי "השאיפה שלנו היא להחזיר את הכוח הביתה, לאנשים, ולהבין שכל מה שקורה לנו הוא תוצר של התודעה. אלה גם החדשות הרעות וגם

והחדשות הטובות בו בזמן, משום שאנחנו יצרנו את זה ואנו יכולים גם לשנות".

***

מהכתבה הזאת יצאתי עם הרבה סקרנות להמשיך לחקור וללמוד את הנושא. יצאתי בתחושה שאנחנו נמצאים בתקופה שהיא צומת היסטורי בתולדות הקיום האנושי. ככל שיש יותר פתיחות וחיבור בין שני עולמות הידע העצומים של המדע ושל הרוח, וככל שיותר ויותר חוקרים מכל תחומי המדע מתחילים להטיל ספק באותן הנחות והשקפות בסיסיות

ונפתחים לאפשרויות חדשות, כך נדמה שהעולם בשל יותר לשינוי פרדיגמה. אין ספק שהמהפכה המדעית במאה השנים האחרונות שינתה את המציאות ואת התפיסה שלנו לגביה. הנכונות לחקור ולדון בדברים, שנתרו עד כה מחוץ לדיון המדעי המקובל, מתבטאת בפתיחות מחשבתית, בהרחבת תחומי המחקר ובהתהוות גישות מחקריות גמישות יותר. יצירת אינטגרציה משמעותית יותר, שתחבר בין המדע לרוח, תצליח אולי ליצור את המהפכה הבאה, התודעתית.

החדשות הטובות בו בזמן, משום שאנחנו יצרנו את זה ואנו יכולים גם לשנות".

***

מהכתבה הזאת יצאתי עם הרבה סקרנות להמשיך לחקור וללמוד את הנושא. יצאתי בתחושה שאנחנו נמצאים בתקופה שהיא צומת היסטורי בתולדות הקיום האנושי. ככל שיש יותר פתיחות וחיבור בין שני עולמות הידע העצומים של המדע ושל הרוח, וככל שיותר ויותר חוקרים מכל תחומי המדע מתחילים להטיל ספק באותן הנחות והשקפות בסיסיות